

HS BREV TILL HA

1936

5.1.	1 s.	18. 7.	1 s.
19.1.	1 s.	26. 8.	1 s.
13.2.	1 s.	15. 9.	1 s.
3.3.	1 s.	25. 9.	1 s.
16.3.	1 s.	7.11.	1 s.
3.4.	1 s.	20.11.	1 s.
14.4.	1 s.	1.12.	1 s.
28.4.	1 s.	13.12.	1 s.
16.5.	1 s.	28.12.	2 s.
26.5.	1 s.		
20.6.	1 s.		

19/1 -36

Einar,

Är det nu bra hos Er - är inte fors och älv farliga för Er?
Fukt -

Här är bättre, ej bra. Sedan november har jag varit 10 minuter ute en gång, och i går haft modell 1 timme - det var lycka. Du vill ge Kylberg, tack. Han är mycket vacker och jag ville se färg, en gång bara, för att veta. För mig är fortfarande Meditation och hr. Hellström's lilla landskap det vackraste.-

Är det för det är franskt? Målarelandet där luften ger fond - här har inte luften det att det någonsin blir fond, djup, omslutning av atmosfär.

"Kvarnen", du har rätt, är Permeke. Kommer så de två "Sommarafton" o. "Livet en dröm" så vackra - för mig bara en litet påträngande skönhet, man får inte finna den sjelv, ville inte leva med dem och aldrig finna. 'Mor och barn, en vacker skiss.

Sedan de två porträtten - där ville jag se färg för att förstå. Han borde ha stannat i Frankrike, hans hjärta är där - det är väl pengar i Norden.

Wiechert's bok, så underbar och lugn, jag läste den - och jag önskar bara jag aldrig kommit till slutet. Kunde jag en dag glömma den och ha boken kvar! boken som jag tackar för.

Vad tycker du om tiden nu - de ädla italienare som civisera? En hälsning har jag fått från en Adèle jag lekt med som barn, hon 8, jag 10 liksom hennes syster Aurora, en sommar mina föräldrar bodde i mormors byggning i Karislojo. Vi skall se varann igen när jag blir bättre.

Litet snö nu på tak o. mark, annars skulle jag tro det är som i modejournalen, palmer o. segelbåt i januari, och mörk stjärnhimmel i juni - jag ser blott mitt rum. - Modellen är icke hastigt men jag tror långsamt givande - om hon bara kan komma!
Lev väl

Helene

Rodin har rätt men bara det gör ingen konstnär - det är intensiteten i arbetet och det medfödda -

Einar,

Det var ej skrämmande i Hirtennovelle, det var för mig en lögn och jag ryggade tillbaka. Vill du jag sänder den upp till dig - den är underbar, ren och god.

Helena W. vet ingenting om min barndom, bara från 16 års åldern, då vi gick från Beckers akademi tillsamman.

När min far var mycket sjuk, lungsot, önskade han se Karislojo igen, han hade varit ung där, och vi reste alla i vagn till Sjunby, därifrån på "Åbokärror" för de rysliga Karislojobackarnas skull. Dem minns jag än, man hisnade där uppe. Vi låg en natt i Svartå bruk, på vägen, hos min mors ungdomsvän, prästens dotter från Karislojo. Det hade gått henne och mannen illa och de hade då en lanthandel i Svartå. Hela sommarn lekte Magnus och jag med barnen i gården på andra sidan vägen, 3 barn - två av dem är döda unga. Vi bodde i mormors byggning. Gossarna byggde kojor vid gärdesgården, vi hade porslinsbitar som tallrikar - men denna Adèle var litet annorlunda - litterära intressen då ren' tror jag, hon lär ha skrivit vers sedan. Det var en sommar i fri luft, min första ute, och barnen var så vänliga.

Jag kämpar att finna tonen i det jag målar. Ingen väntar på det - så lugnt! Jag hör Mariannes eviga "Helene, du är inte praktisk" - det är praktiskt -

Kan ej läsa mycket, för mina ögon. Slutade nyss "den heliga Caterina" - hon kunde trösta. Först tyckte jag ej så mycket om henne - men hon ville alltid ~~-själen-~~ (anden) skulle vara herre över kroppen. I vår tid är det 'hygien' som är herre, och hurudan är världen!? Där fann jag mitt helgon med, det jag valde mig i Fiesole i en gammal helgonbok, - icke bilder - Giovanni Gualberto, i Vallombrosa. Jörgensen kallar honom Fredshelgonet.

Jag har väntat att skriva, ville se Adèle först - men när vi köpa gott och skall bjuda blir det alltid för kallt att be en gammal ut. I dag är kallt igen. Tack för brev. En fransman säger Sillanpää hör till världslitteraturen - tror du ej han nu är nöjd att ha en värld han hör till - att han blev dragen upp? (x)

Helene

(x) var och en måste själv erövra sin ställning.

Frys ej.

3 mars 1936

Einar,

Det du säger, att Paris och den modärna konsten skulle bli en "ruinhög" är ofattbart - jag som sade jag ville ge Italiens konstskatter för fred med Abessinien kan jag ej offra den modärna konsten -

Jag blir nog ej bjuden till Paris, och har intet. Det gör detsamma, bara jag får måla. I dag är "hjälpen" sista dagen i huset, sen' blir det väl jag.

Och nu har jag haft barndomskamraten här, äntligen. En klen liten 70 åring, lätt och vaken, ett litet rundt huvud på en lång hals. Det var så roligt. Hon mindes vår koja hette Grönkulla, och systemen Aurora 'var alltid deja". Hon sade hon läst förr men nu tyckte hon se livet är lika intressant, "innehållsrikt". Systemen Aurora, jämnårig med mig, var gift och hade 7 barn, dog före 40 år i lungdot. De tre äldsta döttrarna kom till denne Adèle och hennes mor i Karislojo - de dog alla omkring 20 år gamla i lungdot. De hade "gått i skriftskola och prästen besökte dem ofta som vän. Av de 4 som blev i hemmet dog också 3 i lungdot, den äldsta sonen lever.

Jag tyckte synd om de unga, Adèle sade 'livet är också svårt'. Och jag har av en person här hört att Adèle varit hotad av något det tyngsta men redt sig. Hon vågar ej om vintern bo på sin villa, ensam, är då här i Ekenäs. Vi såg varandra sista gången trodde hon, reser nu hem.

Nu säger jag väl farväl. Börjar tänka ut en ny modell.

Ett korsband jag sänder får bli där så länge du vill.

Jag har läst "Han som älskade livet" hur kan de draga fram allt det intimaste, fantisera konversation, om en människa som ej mer kan försvara sig! Jag ville veta om arbetsmetoder och läste, men med motvilja. Och om dem alla! Gauguin som lärde honom absinten, Lautrec, alla. Vill du läsa, den är min - Våren kommer.

Helene

(16-3-1936)

Einar,

Så roligt få se dig, tala. Om allt är som nu passar det bra att taga emot - men vad vet jag om slutet av månaden? Här går influenza. Jag hoppas ändå. Vänta ej att få se just något.

Ja, var ej Fanny Churberg utvecklade redan förr än hon tänkt på målning!

Det måste vara en utmärkt skola att kopiera, hon var snabbt färdig. Men mot slutet var hon förändrad, i Mendompensionen där hon bott (x) bad de hälsa till Mlle Fanny som var så "timide", och när jag framförde hälsningen såg hon mycket skygg ut. Nerverna hade tröttnat redan före broderns attentat.

Har sålt en tavla förr till en frk Laitinen, Ståhl, o.a., men det är väl Magnus som sålt till denne forstmästare? Till en frk. Pesonen det minns jag.

Esther har sänt mig två små Dürerböcker, det är underligt att denne sirlige man med krusadt hår målade som han målade. Mest tycker jag om teckningar och träsnitt.

Hoppas så vi ses snart

Helene

(x) före -81.

(postkort, enligt poststämpeln 3.IV.1936)

fredag morgon.

Jag gjorde ett misstag när jag sade Jörgensen's bok var om
Renaissansen - den är om den senare Medeltiden, Dantes tid.
Vill rätta det i tid. Den bilderbok lämnade en underlig eftersmak,
mer om det sedan. Roligt i går. tack!

HS.

(14-4-1936)

Einar,

Jag säger tack för ett stort bokpaket lång tids fröjd! Den ena kommer snart tillbaka - jag har underligt svårt att läsa den - jag blir väl gammal - Läser en som är verklighet för mig. Har litet målat, munnen, som var bäst är nu sämst, därför att det andra blivit litet bättre, tycker jag. - Jag skall säga något som klargör Mariannes och mitt förhållande till varandra. Hjördis 15 åriga bror hade plats på en bondgård, sänder att köpa för 500 m., fick lov att stanna över natten i sitt hem. Där tog polisen honom, gossen grät, ville ej gå ensam, då följde Hjördis honom till poliskammarn. Hon gick 1 1/2 timme utanför och väntade, de ville han skulle bekänna om spritsmugglare Hans husbonde blev efterskickad och gossen gav 500 marken. På hemvägen mötte de Hjördis fästman som var ond och sade Hj. ej får blanda sig i broderns angelägenheter, klockan var 12 på natten, han var ute för att söka henne. Nu representerar fästmannen Mariannes syn på saker - Hjördis min. Huru skall det gå ihop? Flickan går under är jag rädd.

En så lång historie att besvära dig med!

Jag skall sakta försöka måla, vilar några dagar mellan vart försök - det är, med glädjen att få tala om konst, det enda jag har på jorden att glädja mig åt. Men jag har annat, minnet, som är som en verklighet. Vart ville man nu fly på jorden undan denna grå verklighet här?

Den sistkomne blommor vackert på bordet. Och du har ej sagt vilket namn ni gett den sistkomne där -

Helene

Kunde ej detta sjelvporträtt liva upp den dystra samlingen i Aténeum - så en helt annan tid -

Jag får det någon gång.

Tack för brev just nu. Fick du kortet till "Comfort" om Jörgensen? Det var om Medeltiden!

(28/4 -36)

Einar,

Se när man blir gammal, då sviker minnet - i sista stund kom jag ihåg din bok. Lita ej på mig. Har läst en annan nu, Marcel Proust. Fin psykologi och ohyggligt sedefördärv - jag hade ändå intresse, mycket. Stämningar, som när han om natten söker sin älskade på de finaste kaféerna i Paris, varann gaslykta är släckt ren', en figur skymtar bara dunkelt under träden ibland - det är min tids Paris. "Då vi läsa, uppleva vi på en dag det som i verkligheten tager år att utvecklas," och den sjukes, den isolerades plötsliga längtan att där skall hända något - en olycka - vad som helst, men ett avbrott i enformigheten - en grym längtan. (x)

Du lever i Renässansen nu, praktfull men den hjälper en målare ej, Giotto, Cimabue hjälpa! - en del av Masaccio tyckte jag om. Andra lämna en söt smak - Derför ha de väl gått till negerkonst. Har målat litet, och måste på allt sätt söka mig undan den fula fonden här. Jag kan inte sätta upp bara en lapp, det hjälper ej - jag har 3 fönster, 2 vita dörrar en stor vit kakelugn!

"Hälsning från vårblommor och medelhavsblått" sänder någon. Säljer fursten av Monaco sina tavlor, eller är det bara för att vila det reses ner? Det frestar det drar, ej det men dunkla gator i gamla städer, där är människor vackert belysta, där försvinner man i mängden.

Tack för alla böcker. Jag har ändå haft så ledsamt denna tid, det beror på något kroppsligt.

Glad 1 sta maj!

Helene

Monna Vanna är som en målning av Burne-Jones
(x) och om självbedrägeriet.

Einar,

Vänner resa, allt förändras. Men trevligt för dig att repetera den franska konsten. Jag som är ensam har många år repeterat, repeterat, och bildat ett eget omdöme om en del. Utom de stora tycker jag om det jag sett, ett par, av Picasso's blå period, hans första, och om Derains första, mycket. Matisse är något orientalisk, vacker ytkonst.

Och tack för Sager-Nelson - nu beklagar jag igen att ej förstå finska! "Fosterbröderna" (x) är lika vacker som förr, den andra något mer maniererad - men jag såg 1897 i Stockholm en så vacker, en blek poet, en face, röd bok mot knäna, vinröd fris på fonden - har aldrig återfunnit den.

Säg är det ej så att gamla tavlor, porträtt (xx), diskret hålla sig inom ramen, modärna komma med sin modellering ut därifrån? Tack för böckerna! Har nu läst om fransk, tysk och spansk olycklig kärlek. Den tyska finner ej sin svamlade idealbild i verkligheten, där är hon en vanlig praktisk tyska som ej vill veta av honom [xxxxxx - text suddats över och skrivits inom parentes bredvid (dumt)]. Den franska är klar, realistisk och sedeslös med fina psykologiska observationer - jag hade mycket nöje. Den spanska vill kanske vara vetenskaplig? vet ej. Dimmig är han ändå - och hon hård - vad skall man där intressera sig för? Säg är ej alltid en vanlig människa efter årtionden, århundraden, mer intressant i konsten än ett sökt original? Selma Lagerlövs eller Buchholz's.

Och så har jag längtat efter något rent, och kom ihåg 'Erik' hos Ronald Fangen, läser den nu. Han som ville vara sund och lycklig. Då olyckan kom ville han funktionera sunt. Jag ser han gjorde det och kom in i andras moralkotym, omärkligt. Han kände sig längre från fadern. Men han börjar tröttna. Fadern dör och säger 'Erik, det är tid än.' Erik svarar "Jag vet det nu." Och han räddar visst en spillra. Men o! så tungt, dåligt, flackt, livet är där med - och kvinnorna! Var är renheten? När erotik reds upp med förståndet - hur kan den det?

Salomo säger "Ty mitt hjärta fann glädje i all min möda, och detta var min behållna del av all min möda."

Tack att jag får följa med i dina böcker, dina brev - och hav nu fred!

Mina är åter sjuk, influenzaartat.

Helene

(x) har sett den.

(xx) med sin modellering.

(postkort, enligt poststämpeln 26.V.1936)

Tack för böcker, ser på dem när denna 2-veckors hosta har upphört,
för mig o. mitt hus
H.

lördag. (20-VI-1936)

E.
tack för brev. Kan ej ännu skriva el. läsa - lunginflammation
tager på, sedan 15/5. Är litet uppe.
God sommar
H.

18/7 -36

Einar

Hur hade du så brott med telegram och expressbrev - vad betyder det att man levt ett år till! Men tack för all vänlighet.

Det är roligt, bygga bastu, och när den är färdig kommer nytt roligt, taket där månen skiner igenom, fullt av poesi.

R. av H. skriver så mycket i Pressen som jag önskade du kunde läsa - men du behöver fred -

Vi ha haft 30 gr. i rummen. I Ekenäs är träden ändå inte gula. Nyss kom det efterlängtade regnet.

Värmen var bra för våra sjukdomar sade doktorn - han frågade ren' om jag hade någon släkt! Slö och likgiltig är jag.

I början av juli var Hr. Stenman med fru här för att besöka mig - jag orkade inte taga emot. Så ledsamt.

Där är ett vackert, gott brev från Lina Ingman, och från Dora om de få människor hon tyckt om i världen.

Sänder om det passar dig Cézanne och 'Färjkarlen' till Kajana? Boken har vackra ställen men jag tycker "Hirtennovelle" är ett fint litet konstverk. Jag kan ej förklara allt i brev, knappast på annat sätt heller. I Cézanne var ett landskap och ett självporträtt - och Degas! Vi tycka nog inte om densamma.

Cézanne säger "målning är inte skulptur" - jag tyckte inte om att en tavla kom ut ur ramen, det var oklart sagt men detsamma.

Han säger också en annan sak som jag funnit. -

Nu kommer underrättelsen om Kemi - ovädret - ha ni gått fria för ont?

Skriv nu ej - vila dig bara

Helene

Min granne här säger att sådan som modärna böcker sådan är ungdomen nu. R. av H. citerar om "förståndets litteraturperiod, romantikens och nu njutningens, det är den modärna.

26/8 -36

Einar,

Jag har tänkt på Er och koppfaran - men det finns ju vaccin! Måtte allt gå över där i nordn. Venny Soldan som var här har i sommar rest landet runt i bil för att söka en stuga på en strand - för en film av Juhani Aho - och icke funnit den. De bygga aldrig på stränder. Mest av allt tyckte hon om Sotkamo, - vit sand. Vad hon är orolig.

Jag har intet hört om Oslo, mer än notisen i sista minuten som du talar om. Hade ej heller lust, eller arbeten. Stenman vill ha det jag började i mars. Nu har jag haft ferie - ända till 1 sept. Jag måste ha en ferie en gång, inte tänka på måla, sända, etc. Och jag vill inte mer sända, är 74 år - vill bara måla. - Jag börjar nu Mauriac's sista bok, "Les anges noirs". Har i sommar läst en av Carco. Den var ändå väl skriven! och lämnar ett minne av mysticism. Det är allt jag upplevt. Har suttit ute för att bli friskare - det är allt. Vad skall jag då tala om?

Du har mycket att göra, mycket att tänka på - jag skall lämna dig i fred tills jag har något att säga - Tror nog havet är härligt, - och så familjens glädje! Var bara försiktiga.

Nu väntar jag snart Helena W. min första egentliga gäst i sommar - hon önskar komma - är det ej vänligt! Och hon är alltid densamma. Hon har haft sin berömda bror där i sommar. Inte törs han väl säga allt till henne men de trivs ändå

27 de

Härliga dagar, svala nätter och sol på dagen. Vad jag ännu längtar att ha helst ett atelierliknande rum, att få bygga det - om jag också aldrig kom dit in. Men pengarna!
Helene

Vet intet om de unga målarne.

(15-9-1936)

Einar,

Ingen svår sjukdom här, men jag vet du har mycket att göra mycket att tänka på - och jag har ingenting att säga, varför då skriva. Där har varit en konstvän, du har fått tala - de som måla tala just inte om det, de se, och förstå ibland Van-Gogh-boken var skrämmande genom hans sjuklighet, hans tavlor blev skrämmande för mig. "Arlesiskan" har jag tyckt om.

Vad för ett porträtt talar du om? - det med röd näsa? det var bara jag som tyckte om det.

Allt har varit så likgiltigt men i dag var det första gången modell, och jag önskar få leva tills det är färdigt. Hela sommarn satt jag ute, vilade (trött och mager) - sista dagen i augusti kom Helena W., mitt första besök - natten efter det blev det feber, snuva, etc., men det gick om på två veckor. Nu ha vi fönsterbråk, bara hälften färdig än - men jag måste få måla. Vad har jag läst? Mazo de la Roche (x), en underhållande familjeroman. Tidningar, hela världen är så upprörande nu, man vill ha något lugnt. Skall Frankrike utplånas från jorden! De ha ändå den bästa konsten. Den sista Maurois jag läste gav ej intresse för hjälten, en förbrytartyp, men den gav för den katolska synen på ens inre liv.

Helena W. sade något nätt. Hon vet ej alls vad det kommer efter detta, men hon kan ej tänka sig att en skapande kraft gjort allt av elakhet - det måste vara något gott.

Nu strävar jag åter till arbete - skall jag få ro i huset? Sök du få det.

Helene

Min modell var bra för 15 år sedan, så kom en intetsägande period, nu är hon bra igen.

(x) Kanada

(25-9-1936)

Einar,

Jag lovade inte skriva förr än jag hade något att tala om i mitt fattiga liv, nu är där litet.

Men först vill jag önska Er allt vad hösten ger, brokiga löv, hälsa efter sommarn, tillförsigt - denna tro att allt reder sig - och glädjen inomhus med familj - och böcker. Vad alla dina böcker gett! Och vad jag önskar Måns hade intresse för litteratur - han har det ej. Ändå är man glad om han håller sig på goda vägar. I sommar ha de haft ledsamt, ty moster Edith har fått slag. Men han säger i alla människors liv är det tider då man vårdar. För henne värst.

Ja, min nyhet. I måndags skrev en dam och bad mig vara med på Kvinnornas Internationella Exp. i Paris, New-York. Jag har intet hemma och i slutet på denna samma vecka skulle juryn sitta. Två dagar att skaffa och ej ett ord om assurance. Jag beklagade att jag ej kunde.

Torsdag skrev hr. Stenman att han tyckte jag borde vara med, och erbjöd sig att ombesörja allt. Det förändrade saken och om det än var tid är jag med - och tager assuransen på mig. Han föreslog sin 'Arbeterska', en ann' och 'Sjelvporträttet' från 1935. Han har fått frihet i val och allt - om det är tid blev det ja. Då är jag åter ute i livets faror och kamp, får bära allt.

Vad är mer att säga. Jag har suttit ute mest, det gör gott. Nu är här marknad och det liknar Daumiers "Estrad". Pajassos och Pierrots åka omkring i brokiga kläder, blåsa i guld- och silverhorn och vinka med käppar - till Tivoli på planen. En liten guldbrun apa ger handen åt skolbarn. Det är som bilder från 1700 talet - i folkvimlet. Det är folknöje.

Måtte intet vara illa där uppe - Här är allt städat och färdigt - en stor sak är det. Papper och färg fram snart - bara sömmerskan har varit här.

Helene

Risken är ju Stenmans.

Einar,

Jag har ej skrivit nyss - vad säga? Litet arbete och ibland tunga tankar - gamla döende vänner. Men så har Elin Elmgréns brev skingrat dem.

Du tycker jag ej borde ha sänt till Paris - New York - har du ej sett att jag sänder när andra tro sig ha fördel av det. Stenman önskade det nu. Jag försvinner i mängden av kvinnor.

Hr. Hellström har sänt mig den svenska "Van Gogh" - och talar om eventuella köp! -och jag läste den franska tiden om igen - Lika hemsk, allt målat i feber. Men hur beundransvärd.

Jag har på min hylla alla böcker, har bara att taga fram - du vet det i jul, och alltid (x). Och jag är tacksam för var bok jag har - men intet mer.

Till nya kan jag ej gå, ej till Sörensen t.ex. Jag är svag - men börjar sjelvporträttet som Stenman åter vill ha.

Nu kom ditt brev - tack. Du talar om det som stärker, lyfter en, det man läser. Jag tror jag sänder Elin E's brev, det lugnade mig för all oro för Lina Engman's liv, hon som sedan några år är något förlamad på ena sidan. Sedan får jag det igen. Hon är en stor frisk kraft, 85 år.

Har funnit i V.Gogh aldeles andra uppgifter om Seurat än de Gustave Coquiote ger. Seurat var frisk och dog av en häftig angina - hans barn dog strax efter. V.Gogh boken talar om lungshot. Det betyder ju litet.

Snart får jag låna Sally Salminens "Katrina". Min granne och jag låna åt varandra. Jag har efteråt haft mycket av "Les anges noirs". En del böcker uppliva, en del lämna något.

Här faller mörkret på, kl. 3. Mina har 2 veckor angina - har varit 8 månader sjuk detta år

Här är så litet att tala om. Hav det gott.

Helene

(x) och kan ej välja för andra.

Einar,

Ja, "ett brinnande behov att känna sig hel", men man måste vara två om det - en bok eller en människa som förstår. Vad det är gott med en bok ren'. Och Goethe har jag kastat ut - men någon liten dikt går ej bort. "Über allen Gipfeln ist Ruh-" är kvar i minnet. Av Björnson några ungdomsdikter - allt det andra försvunnet. Man kan väl ej skapa med beräkning. Alla som ge en målare sjelvmédvetande - bort med dem.

Har just slutat "Katrina" och tycker det sedan Kivi ej berättats så enkelt. Icke finska folkets historia, bara en ö's - och ett äktenskaps, ingen estetisk utsmyckning, den enklaste dialog, och hon målar det, man följer med - och så har Katrina utvecklats till typen för kvinna. Du har väl läst den ren'. Så vackra ställen. - den drunknade arbetarn driver i land på hösten, och så får den fattiga hustrun "en kulle att så vildblommor på, och ett ställe att gå till på lördagseftermiddagen."

Och nu har Helena W. föreslagit att sända mig sin stora Rembrandt-bok. Frestelsen var sådan att jag sade ja. Men vad jag är rädd, sådant kan ej ersättas om en olycka händer. Det är teckningarna jag vill se. De primitivas Kristus, mer en symbol, och Rembrandt är de jag tycker mest om.

Har du det färdigt där nu? allt bråk borta? Men i ett hem är alltid bråk - det skall väl vara så, att man ej får tänka. Mina hade 2 veckor angina, och nu på andra veckan går hon hos läkare för sin tunga. Jag är för trött att tänka.

Modellen, frk. Nyberg, tages ej mer, bara litet ur minnet målas än. Sjelvporträttet är börjat. Frk. N. har två karaktärer, det är att välja nu, den röda uppsvullna vill jag ej måla. Och nu Einar, i jul skall du vara snäll och intet sända - jag har så många böcker att taga från hyllorna - är gladast så. En hälsning om du har tid. Och du vet jag ej vet vad jag skall ge! Du har dina böcker, dina bilder.

Jag lever väl, som Katrina, mycket i minnen nu till sist. De vill bara bli så häftiga att jag ej törs tänka på det, ungdomen, men nu först förstår man mycket av det. Ingen har haft så roligt som jag - och så mycket sorg - mer glädje ändå.

Här är milt ännu, måtte skog och mark vara milda mot dig där med. Allt går ju, på något underbart sätt.

Helene

Har ingen att skicka efter brevpapper.

(På en skild papperslapp följande:)

Ur Doras brev.

Nej, till först tänkte jag tacka för ett bref, ett ljufligt bref jag fått - det var svaret på mitt bref där jag bad Elli bli frisk. Jag fick något med det brefvet - det var ibland, tyckte jag, som om jag förlorat något, förlorat ett skönt och dystert smycke med sällsamt, i mörkret lysande stenar. Eller som om det tänkt glida ifrån mig - Man drömmer så ibland, att något ljufligt försjuncker, försvinner, man vet ej hvart - men man kan ej hålla i det! Jag tyckte jag fick med brefvet ett sådant smycke åter."

(1-12-1936)

Einar,

Jag skriver bara nu för att be dig hålla Churberg-trycket så länge du vill. Tack för brev.

Ja, Kivis vaggsång - den stannar kvar i ens liv - men varför är du rädd att sända mig en sång! jag är ju icke rädd för sorg, bara för orent.

Jag känner intet av Olof All. Jag tyckte inte heller om de första kapitlen i Katrina de var ingenting. Men sen var det människoskildring hennes formande till något - I sitt forna liv vill hon bli kvar, det hon avskytt De där människorna stå ändå så nära ens tid att man ej vet huru länge de intressera, man kan ej värdera dem.

På mitt bord ligger en 4 kilos Rembrandtbok. Där finns utkastet till 'den förlorade sonen' - kanske tavlan med jag har ej sett alla än.

Skada de har bilderna så små på stor kartong - en målare ville se penseltag. Men sådana teckningar!

Nej farväl. Vill bara säga jag tycker din färd i månsken var underlig, vacker.

Helene

Här bättre, snart julstök. D. säger hon kan ej skriva, bara till Mehdi och mig på det sättet, vill ej.

13/12 -36

Einar,

När julens stundar komma bara mina hjärtligaste, bästa julönskingar till Er alla, stora och små!

Du får ej heller tänka på andra hälsningar till mig - så är det bäst. Se nu, om jag valde dig en bok - bilder kan jag ej välja här - så fick du aldrig tid att läsa den, och hade kanske en annan syn på den än jag - nej, låt oss vara vänner utan det. Åt lån är jag glad.

Du hade en så vacker färd sist, en av de gamla färderna.

Här är vått - djupt mörker. När det stormar är jag rädd, - huset vacklar - och man är gammal.

Jag tror ej du läste dr. Elmgréns brev, du kallar det Lina's. Nej, "uppsluppen" har L. aldrig varit. Hon är så enkel, står över mycket nu det är "bara hon sjelv". Det gick ju också över. För mig är hon kär.

Det skall vara jul för Mina, jag skulle ej bry mig om - vi städa, skura. Hon har sedan ett par av sina vänner här, så länge hon pratar är hon frisk.

Jag har en glädje innerst.

Önskar dig allt gott, och där är väl en riktig jul med barnen. Tro också jag har det bra.

Helene

Jag skriver så tidigt se, för ingen vet morgondagen.

D. vill ej ha sina brev tillbaka, vad göra? jag tror hon måste.

15 de

Ej riktigt bra med Mina, hon är litet sjuk - jag kunde ej taga emot.

H.

28/12 -36

Einar,

Du lydde inte, du följde inte mina önskningar - den storartade Degas kom! Ja, Einar, jag har bara att tacka. En vacker baigneuse ett par storartade andra har jag sett ren'. När Rembrandt är läst tager jag den. Olav Bull får du snart. Så fin den dikten var du skrev. En fin stämning - kärlek var det ej -

Vad för en duktig herre på fotografiet, lyckligt att börja livet så - och vad han skrev nätt i brevet.

Julen gick - Måns har utvecklats, jag kan förstå honom ibland och där var ett innehåll. Fick hälsningar från Jacku (x). Sedan Minas främmande, nu litet snö-rim på mark, ljusare dag.

Av Dora fick jag en gammal Balzac, med hälsning från Seinens bouquinister, tryckt 1845, (5 år före B's död) i Brüssel. Stort format, två spalter fin stil på varje sida. Innehåller Césaire Birrotteau. Les Nucingeur, Un grand homme de Province á Paris, och många andra |Se bilaga nedan| Det är ännu något med den, en fin läderrygg med guld säger det är första bandet av B's samlade, valda, skrifter, inne med blyerts något om 18 Rbl. Vems bibliotek har kastats ut för de 4 vindar!

Jag fick i ditt brev en översikt av vår konst - jag som ingenting vet. Tack för den, mer om det sedan.

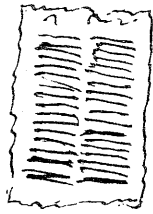
Man söker inspiration, teknik färg hos andra - såg i en jultidning en Nerman som var en fullständig kopia av ett Renoirbarnporträtt jag har.

Ja, i dag har här åter varit en ung flicka med en riktigt bra sympatisk tavla, men av mig var den ej. Det var en tidig M.Wiik, stod också Académie Julien bakom. Men Måns sade konsthandlarne få varje dag någon förfalskad tavla till provning.

Ett gott nytt år   vänlig hälsning
Helene

(x) Jakobson.

(Bilaga till brevet av 28.12.1936)

stil på varje sida. Inne:
håller Césaire Birrotteau,
Les Nucingen, Un grand homme
de Province à Paris, och
många andra. Det är ännu något
med du, en fin läderygg med
guldd säger det är första bandet
av B's samlade, valda, skrifter,
inne med blyerts något om 18 P. B.
Vems bibliotek har kastats ut
för de 4 vindar!

Jag fick i ditt brev en översikt
av vår konst. J. som
ingenting vet. Tack för du,
mer om det sedan.

Man söker inspiration, Lennin